

Dodatna strokovna pomoč na daljavo

V času epidemije Covid-19

■ **Ana Deutsch Sodnik**, mag. prof. spec. in reh. ped.; univ. dipl. pedagog., je učiteljica dodatne strokovne pomoči na *Osnovni šoli Presejce*. Ima 12 let delovnih izkušenj, od tega je bila tri leta svetovalna delavka.

Izobraževanje na daljavo je postalo v času epidemije covid-19 naša vsakdanjost. V članku predstavljam specialnopedagoško delo na daljavo, z učenci, ki jim je (v skladu z zakonodajo) zaradi primanjkljajev, ovir oz. motenj dodeljena dodatna strokovna pomoč in obiskujejo redno osnovno šolo.

Poučevanje in specialnopedagoško delo na daljavo

Na redni osnovni šoli že vrsto let opravljam delo učiteljice za dodatno strokovno pomoč učencem, ki imajo posebne potrebe. V času epidemije covid-19 se je naše izobraževanje, učenje ter specialnopedagoško delo iz učilnice preselilo na splet. Učitelji in učenci smo se ob pričetku epidemije znašli v do tedaj povsem neznani situaciji. Iz šolskih učilnic je naše delo prešlo na delo na daljavo, preko spleta. Do tedaj sem bila vajena le neposrednega stika z učencem v učilnici. Preko spleta nisem nikdar prej izvajala specialnopedagoške obravnave. Tako sem se s strahom lotila uporabe različnih spletnih orodij, saj nisem vedela, ali bom znala vse uporabljati, prav tako si nisem znala predstavljati, kako bom izvajala različne special-

nopedagoške vaje za odpravljanje primanjkljajev oziroma motenj. Skrbelo me je tudi, kako se bodo predvsem mlajši učenci znašli pri uporabi spletnih orodij. Precej hitro sem ugotovila, da uporaba spletnih orodij in aplikacij pravzaprav ni tako zahtevna. Tudi učenci so se pri uporabi dobro znašli, z izjemo učencev prve triade, ki so potrebovali kar nekaj pomoči staršev.

Uporaba spleta in spletnih orodij

Pri šolskem delu sem sprva, ob pričetku prvega vala epidemije covid-19, uporabljala šolsko spletno stran, kamor sem naložila posamezna gradiva za učence, ter komunikacijo po telefonu. Vendar se je zelo hitro izkazalo, da je bolj smiselno uporabljati spletno konferenco Zoom, saj mi omogoča videopogovor z učencem, učenca

in njegove izdelke pa lahko vidim neposredno. Ob koncu prvega vala epidemije sem tako že kar dobro obvladala spletna orodja. Ob pričetku novega šolskega leta smo imeli na šoli organizirano izobraževanje, ki ga je vodil naš računalničar. Podrobno nam je predstavil delovanje spletne konference Zoom in spletnih učilnic, ki nam jih je pomagal tudi oblikovati. Sama uporabljam spletne učilnice le za nalaganje posameznih gradiv. Večino ur dodatne strokovne pomoči izvajam neposredno preko spletne aplikacije Zoom, saj menim, da je tak način dvosmerne komunikacije za učence, ki imajo posamezne primanjkljaje, ovire oziroma motnje, najprimernejši. Preko kamere namreč lahko učencu pokažem gradiva in didaktične pripomočke popolnoma enako, kot bi mu jih v šolski učilnici. Obenem lahko izvajava različne specialnopedagoške vaje in ob tem spremljava drug drugega. Učenca tako lažje usmerjam pri delu in mu podam takojšnjo povratno informacijo. S pomočjo spletne aplikacije mu lahko pokažem tudi gradivo, ki ga imam na računalniku, saj mi aplikacija omogoča, da delim svoj računalniški zaslon z udeleženci v spletni konferenci Zoom, prav tako je na voljo tudi tabla, na katero lahko piševa bodisi jaz bodisi učenec.

Sodelovanje s starši

Na začetku izobraževanja na daljavo sem starše vseh svojih učencev poklicala po telefonu. Razložila sem jim, da bo naše delo potekalo na daljavo, preko spleta. Starše je skrbelo, ali bodo učenci znali uporabljati spletna orodja. Svetovala sem jim, naj preizkusijo različna spletna orodja in spletne konference, za katere smo se na šoli dogovorili, da jih bomo enotno uporabljali. Starši so z otroki preizkusili spletna orodja in jih zelo hitro obvladali.

Komunikacija s starši v času epidemije poteka večinoma preko osebnega telefona ali elektronske pošte, občasno in v času govorilnih ur pa preko spletne konference Zoom. S starši se dogovarjamo o sprotnem delu učencev, o težavah, s katerimi se srečujejo pri šolskem delu, in o motivacijskih strategijah za delo na daljavo. Velikokrat se pogovarjamo tudi o čustvenih in drugih stiskah, ki jih doživljajo učenci in starši ob izobraževanju na daljavo.

Foto: Peter Prebil

Starši pogosto doživljajo stiske zaradi usklajevanja otrokovega šolanja na daljavo in svojega službenega dela. Opažam, da je pogovorov s starši o različnih stiskah in o šolskem delu bistveno več kot v času, ko šolanje poteka neposredno v šoli. Staršem vedno prisluhnem, jim skušam pomagati z nasveti in jih po potrebi usmerim tudi k drugim strokovnjakom. Ob tem so mi v veliko pomoč izkušnje, ki sem jih pridobila v času, ko sem delala kot svetovalna delavka (pedagoginja) na šoli.

Delo z učenci

Kot sem že omenila, poteka moje specialnopedagoško delo večinoma preko spletne aplikacije Zoom. Učenci od vključno 3. razreda dalje so pri vključevanju v aplikacijo samostojni, učenci nižjih razredov (do 2. razreda) pa pri tem potrebujejo še nekaj pomoči staršev. Učenci so se v zelo kratkem času naučili uporabljati spletna orodja in so pri delu zelo spretni. Včasih se zgodi, da jih uporabljajo celo bolje kot jaz in me naučijo uporabiti še kakšno dodatno funkcijo. Namen moje specialnopedagoške pomoči je predvsem delo pri odpravljanju motenj, primanjkljajev in ovir, ki jih ima učenec. Tudi v času dela na daljavo skušam čim več časa posvetiti temu in izvesti čim več vaj, nalog oziroma strategij, ki so temu namenjene. Moje trenutne izkušnje kažejo, da imajo učenci pri delu na daljavo težave pri samostojnem predelovanju

učne snovi, zato veliko časa namenimo obravnavi le-te. Posamezne specialnopedagoške pristope, ki so namenjeni odpravi primanjkljajev, tako skušam preplesti tudi z obravnavo trenutne učne snovi. Pri delu na daljavo namreč vidim, da so učenci, ki imajo odločbo, pogosto v časovni in tudi psihični stiski pri samostojnem šolskem delu. Opažam, da potrebujejo pomoč pri organizaciji šolskega dela, dodatno razlago učne snovi, usmerjanje pri branju in pisanju, pomoč pri analizi besedil, razlago abstraktnih pojmov, usmerjanje pri reševanju nalog po korakih in motiviranje za šolsko delo. Učno snov jim skušam razložiti z življenjskimi primeri, preko izkustvenega učenja ter učenja s posnemanjem. Ob tem uporabljam tudi različne didaktične pripomočke, ki jih pokažem preko kamere in uporabljam pri razlagi učne snovi ter pri specialnopedagoški obravnavi. Za učence s posebnimi potrebami se mi zdijo to najprimernejši pristopi, saj je zanje najboljše, da se učijo preko lastnega doživljanja oziroma lastne aktivnosti. Tudi posamezne abstraktne in kompleksnejše pojme lažje razumejo, če jim jih razložim z življenjskimi primeri. Z učenci se velikokrat pogovarjamo tudi o preživljanju prostega časa, pomanjkanju motivacije za šolo, čustvenih in drugih stiskah ter odsotnosti medvrstniških stikov. Tovrstni pogovori so po mojem mnenju zelo pomembni, saj na ta način ohranjamo socialne stike, prav tako pa sem tista, ki

Foto: Nataša Pezdir

lahko zaznam morebitne psihične in druge stiske ter pomagam učencem.

Zaključek

Učenci s posebnimi potrebami imajo zaradi različnih primanjkljajev, ovir oziroma motenj težave pri usvajanju učne snovi. Zanje je pomembno, da ne glede na razmere dodatna strokovna pomoč poteka kontinuirano in redno. S strokovnimi specialnopedagoškimi pristopi jim namreč pomagamo pri premagovanju ovir, motenj in primanjkljajev ter pri usvajanju učne snovi. Obenem jim nudimo psihosocialno podporo v času, ko so prikrajšani za socialne, vrstniške stike in vezani na preživljanje časa v svojem domu ter bližnji okolici. Menim, da je delo na daljavo preko spletnih aplikacij manj učinkovito kot neposredno delo v šoli, a vseeno je to v trenutnih razmerah optimalna rešitev. ◀

Ohranimo gibanje

Pot do srečnih, zdravih in samozavestnih otrok

■ **Mateja Cizerle**, prof. razrednega pouka, je učiteljica na *Osnovni šoli Jurija Dalmatina Krško*. Ima šest let delovnih izkušenj.

Že marca 2020 smo doživeli nemogoče – šolanje na daljavo. Spraševala sem se, kako je to mogoče, je to sploh izvedljivo, kako bom podajala učno snov, kako bom imela stike z učenci, starši, sodelavci. Imela sem pomisleke, ali bo podajanje učne snovi dovolj kakovostno.

Začetki dela na daljavo

Bila sem polna dvomov, a zavedala sem se, da moram delovati pozitivno in spodbujati otroke in starše. Prvi mesec sem jih dan za dnem motivirala za delo. Bodrila, da vse to zmorejo danes, jutri ... Tudi sodelavci in sodelavke smo stopili skupaj, se povezali in si pomagali, se spodbujali. S skupnimi močmi smo poiskali pravo mero zahtevnosti in količino učne snovi.

Delo na razredni stopnji je popolnoma drugačno kot na predmetni. Predvsem v 1. triadi so otroci še zelo nesamostojni, zato so popolnoma odvisni od staršev (navodila jim morajo prebrati, razložiti in na koncu